Európsky parlament
2024-2029

PRIJATÉ TEXTY

P10_TA(2026)0249

Nová stratégia pre mediálnu gramotnosť a digitálne vzdelávanie

Uznesenie Európskeho parlamentu zo 7. júla 2026 o novej stratégii pre mediálnu gramotnosť a digitálne vzdelávanie (2025/2181(INI))

Európsky parlament,

– so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1808 zo 14. novembra 2018, ktorou sa mení smernica 2010/13/EÚ o koordinácii niektorých ustanovení upravených zákonom, iným právnym predpisom alebo správnym opatrením v členských štátoch týkajúcich sa poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb (smernica o audiovizuálnych mediálnych službách) s ohľadom na meniace sa podmienky na trhu[1],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1083 z 11. apríla 2024, ktorým sa stanovuje spoločný rámec pre mediálne služby na vnútornom trhu a mení smernica 2010/13/EÚ (Európsky akt o slobode médií)[2],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2065 z 19. októbra 2022 o jednotnom trhu s digitálnymi službami a o zmene smernice 2000/31/ES (akt o digitálnych službách)[3],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1689 z 13. júna 2024, ktorým sa stanovujú harmonizované pravidlá v oblasti umelej inteligencie a ktorým sa menia nariadenia (ES) č. 300/2008, (EÚ) č. 167/2013, (EÚ) č. 168/2013, (EÚ)

---

1 Ú. v. EÚ L 303, 28.11.2018, s. 69, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/1808/oj.
2 Ú. v. EÚ L, 2024/1083, 17.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj.
3 Ú. v. EÚ L 277, 27.10.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj.

2018/858, (EÚ) 2018/1139 a (EÚ) 2019/2144 a smernice 2014/90/EÚ, (EÚ) 2016/797 a (EÚ) 2020/1828 (akt o umelej inteligencii)[4],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 25. marca 2021 o formovaní politiky digitálneho vzdelávania[5],

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 11. mája 2022 s názvom Digitálne desaťročie pre deti a mládež: nová Európska stratégia vytvárania lepšieho internetu pre deti (stratégia BIK+) (COM(2022)0212),

– so zreteľom na spoločné oznámenie Komisie a vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 12. novembra 2025 s názvom Európsky štít na ochranu demokracie: opora silných a odolných demokracií (JOIN(2025)0791),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 5. marca 2025 o Akčnom pláne pre základné zručnosti (COM(2025)0088),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 3. decembra 2020 s názvom Európske médiá v digitálnej dekáde: akčný plán na podporu obnovy a transformácie (COM(2020)0784),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 10. februára 2026 s názvom Akčný plán proti kybernetickému šikanovaniu „V bezpečí online, silnejší spolu“ (COM(2026)0071),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 5. marca 2026 s názvom Stratégia pre medzigeneračnú spravodlivosť (COM(2026)0110),

– so zreteľom na svoje uznesenie z 26. novembra 2025 o ochrane maloletých na internete[6],

– so zreteľom na Pakt OSN pre budúcnosť z 22. septembra 2024,

– so zreteľom na uznesenie Rady Európskej únie a zástupcov vlád členských štátov, ktorí sa zišli na zasadnutí Rady, o rámci pre európsku spoluprácu v oblasti mládeže: stratégia Európskej únie pre mládež na roky 2019 – 2027[7],

– so zreteľom na publikáciu Komisie s názvom Usmernenia pre pedagógov týkajúce sa etického používania umelej inteligencie a údajov pri výučbe a vzdelávaní, ktorá bola uverejnená v roku 2026,

---

4 Ú. v. EÚ L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj.
5 Ú. v. EÚ C 494, 8.12.2021, s. 2.
6 Ú. v. EÚ C, C/2026/1708, 24.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/1708/oj.
7 Ú. v. EÚ C 456, 18.12.2018, s. 1.

– so zreteľom na publikáciu Komisie s názvom Guidelines for teaching informatics: practical strategies for European classrooms (Usmernenia pre výučbu informatiky: praktické stratégie pre európske školy), ktorá bola uverejnená v roku 2026,

– so zreteľom na publikáciu Komisie s názvom Wellbeing and mental health at school – Guidelines for education policymakers (Pohoda a duševné zdravie v školách – Usmernenia pre tvorcov politík v oblasti vzdelávania), ktorá bola uverejnená v roku 2024,

– so zreteľom na publikáciu Spoločného výskumného centra s názvom Social media usage and adolescents' mental health in the EU (Používanie sociálnych médií a duševné zdravie dospievajúcich v EÚ), ktorá bola uverejnená v roku 2025,

– so zreteľom na správy UNESCO, najmä na správu s názvom Media and information literacy for all: closing the gaps: global analysis of the current state of play of media and information literacy (Mediálna a informačná gramotnosť pre všetkých: odstraňovanie nedostatkov: globálna analýza súčasného stavu mediálnej a informačnej gramotnosti), ktorá bola uverejnená v roku 2025,

– so zreteľom na publikáciu OECD s názvom Pisa 2022 Results (Volume II): Learning During – and From – Disruption (Výsledky PISA 2022 (zväzok II) Vzdelávanie počas krízy a z toho vyplývajúce ponaučenia), ktorá bola uverejnená v roku 2023,

– so zreteľom na oznámenie Komisie zo 10. októbra 2025 s názvom Usmernenia k opatreniam na zabezpečenie vysokej úrovne súkromia, bezpečnosti a ochrany maloletých osôb na internete v súlade s článkom 28 ods. 4 nariadenia (EÚ) 2022/2065[8],

– so zreteľom na Dohovor OSN o právach dieťaťa z 20. novembra 1989 a na všeobecné odporúčanie č. 25 z roku 2021 týkajúce sa práv detí v súvislosti s digitálnym prostredím,

– so zreteľom na publikáciu OECD s názvom Recommendation of the Council on Children in the Digital Environment (Odporúčanie Rady týkajúce sa detí v digitálnom prostredí), ktorá bola uverejnená v roku 2025,

– so zreteľom na usmernenia Rady Európy o dodržiavaní, ochrane a napĺňaní práv dieťaťa v digitálnom prostredí, ktoré boli uverejnené v roku 2018,

– so zreteľom na správu Rady Európy s názvom Media Literacy for all: Supporting marginalised groups through community media (Mediálna gramotnosť pre všetkých: podpora marginalizovaných

---

8 Ú. v. EÚ C, C/2025/5519, 10.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5519/oj.

skupín prostredníctvom komunitných médií), ktorá bola uverejnená v roku 2020,

– so zreteľom na politický dokument Riadiaceho výboru Rady Európy pre médiá a informačnú spoločnosť (CDMSI) s názvom National Media and Information Literacy (MIL) Strategies: Practical Steps and Indicators (Národné stratégie mediálnej a informačnej gramotnosti: praktické kroky a ukazovatele), ktorý bol prijatý v decembri 2025,

– so zreteľom na článok 55 rokovacieho poriadku,

– so zreteľom na správu Výboru pre kultúru a vzdelávanie (A10-0173/2026),

A. keďže mediálna gramotnosť a digitálne vzdelávanie sú nevyhnutné na to, aby občania získali kritické zručnosti potrebné na samostatné a zodpovedné posudzovanie, overovanie a vytváranie informácií a mediálneho obsahu a ich výmenu v rámci tradičných a online platforiem a na prijímanie informovaných rozhodnutí v neustále sa vyvíjajúcom informačnom prostredí; keďže tieto zručnosti posilňujú občiansku angažovanosť, sociálne začlenenie a demokratickú odolnosť;

B. keďže mediálna gramotnosť a digitálne vzdelávanie poskytujú v modernej spoločnosti základné zručnosti a majú zásadný význam z hľadiska boja proti šíreniu dezinformácií, poklesu dôvery v médiá a vplyvu online platforiem a nových mediálnych aktérov, ako sú influenceri a tvorcovia obsahu, a umelej inteligencie; keďže mediálna gramotnosť a digitálne vzdelávanie sú nevyhnutné v súvislosti so zmenenými modelmi spotreby informácií, ktoré sa opierajú o tzv. kultúru skrolovania;

C. keďže mediálna gramotnosť a digitálne vzdelávanie sú nevyhnutné na zabezpečenie digitálnej pohody používateľov;

D. keďže spôsoby spotreby médií a digitálneho obsahu sa výrazne zmenili, pričom používatelia, najmä maloleté osoby a mladí ľudia, si čoraz viac vyberajú prispôsobený obsah na platformách sociálnych médií, pozorne sledujú aktivity influencerov, vo veľkej miere sa spoliehajú na algoritmické odporúčania a pri používaní tradičných médií je rozsah ich pozornosti kratší; keďže sociálne médiá môžu svoje kanály rýchlo personalizovať, čím vystavujú používateľov, najmä maloleté osoby a starších alebo iných zraniteľných používateľov, riziku amplifikácie škodlivého obsahu alebo jeho zachytenia v informačných bublinách;

E. keďže niektoré prvky dizajnu digitálnych platforiem vrátane algoritmických odporúčacích systémov môžu ovplyvniť výber a viditeľnosť obsahu a prispievať tak k ohrozeniu pohody používateľov a ich vystaveniu škodlivému obsahu;

F. keďže v súčasnej geopolitickej situácii by ľudia v EÚ mali mať široké spektrum kognitívnych, technických a sociálnych zručností na účinný prístup k mediálnemu obsahu a jeho účinnú analýzu, vďaka čomu by si zachovali odolnosť voči potenciálnemu manipulatívnemu konaniu alebo hybridným útokom, ktorých cieľom je destabilizovať občiansku diskusiu a demokratické procesy;

G. keďže vysokokvalitná, nezávislá a pluralitná žurnalistika je základným kameňom demokratických spoločností a zohráva kľúčovú úlohu pri posilňovaní mediálnej gramotnosti, boji proti dezinformáciám a zvyšovaní dôvery občanov v informačný ekosystém, čo má pozitívny vplyv na ekonomickú udržateľnosť mediálneho sektora; keďže verejnoprávne médiá zohrávajú kľúčovú úlohu pri dosahovaní týchto cieľov a vyžadujú si primerané a udržateľné financovanie;

H. keďže mediálna gramotnosť a digitálne vzdelávanie sa musia považovať za neoddeliteľnú súčasť komplexnej stratégie celoživotného vzdelávania, ktorá by mala pokrývať osobitné potreby vzdelávajúcich sa osôb a zainteresovaných strán vo vzdelávacom a informačnom ekosystéme vrátane rodičov, opatrovateľov, pedagógov, médií, novinárov, knižníc, organizácií občianskej spoločnosti a nových mediálnych aktérov, ako sú influenceri a tvorcovia obsahu; keďže v Stratégii pre medzigeneračnú spravodlivosť sa celoživotné vzdelávanie, digitálne zručnosti, mediálna gramotnosť a aktívna účasť všetkých vekových skupín uznávajú ako kľúčové podmienky medzigeneračnej spravodlivosti a odolnosti demokratických spoločností;

I. keďže účinná mediálna gramotnosť a digitálne vzdelávanie si vyžadujú rovnaké príležitosti v prístupe k vzdelávaniu a pluralitné informačné prostredie;

J. keďže deti začínajú používať sociálne médiá v čoraz mladšom veku, pričom 97 % mladých ľudí v EÚ používa internet denne a platformy sociálnych médií sa stávajú hlavným zdrojom informácií pre mladých ľudí vo veku 15 – 24 rokov[9];

K. keďže prístupy k mediálnej gramotnosti a digitálnemu vzdelávaniu sa v rámci EÚ líšia, pričom existujú značné rozdiely, pokiaľ ide o ich začlenenie do školských osnov a úroveň finančnej alebo administratívnej podpory poskytovanej na súvisiace opatrenia alebo programy, ako aj pokiaľ ide o príslušné orgány alebo subjekty a spoluprácu medzi nimi;

L. keďže vo všeobecnom odporúčaní č. 25 o právach detí v súvislosti s digitálnym prostredím, ktorú v roku 2021 prijal Výbor OSN pre práva

---

9 Maza, M.T. et al., „Association of habitual checking behaviors on social media with longitudinal functional brain development“, *JAMA Pediatrics*, roč. 177, č. 2, 2023, s. 160 – 167.

dieťaťa, sa stanovuje, že práva dieťaťa sa musia v digitálnom prostredí rešpektovať, chrániť a napĺňať a že poskytovatelia digitálnych služieb musia pri sprístupňovaní svojich produktov a služieb deťom dodržiavať najvyššie normy etiky, súkromia a bezpečnosti a vekovej primeranosti;

M. keďže zručnosti v oblasti mediálnej gramotnosti a digitálneho vzdelávania by sa mali rozvíjať od útleho veku, pretože ich začlenenie do základného vzdelávania prispieva k lepšej pripravenosti detí na výzvy digitálneho prostredia, a to spôsobom primeraným ich veku a vývoju; keďže tieto zručnosti sú rovnako dôležité počas celého života človeka, čo si vyžaduje prístup založený na celoživotnom vzdelávaní;

N. keďže pokiaľ sa maloleté osoby dostanú do predčasného kontaktu s digitálnymi nástrojmi alebo technológiami ešte pred tým, ako sa u nich pomocou analógových nástrojov vyvinú základné zručnosti v oblasti mediálnej gramotnosti a kritické myslenie, vystavuje ich to veľkému množstvu digitálnych rizík a škodlivých účinkov online, ktoré ešte nemusia byť schopné rozpoznať alebo zvládnuť;

O. keďže všetky skupiny obyvateľstva, najmä maloleté osoby, mladí ľudia, starší ľudia, osoby so zdravotným postihnutím a osoby vo vidieckych či vzdialených oblastiach s obmedzenou digitálnou infraštruktúrou, sú v digitálnom prostredí naďalej vystavené vyššiemu riziku vykorisťovania; keďže občania všetkých vekových kategórií, najmä maloletí, ktorých kognitívne schopnosti sa stále vyvíjajú, sú zraniteľní voči rizikám súvisiacim s obsahom vytvoreným umelou inteligenciou a chatbotmi;

P. keďže tvorcovia politík na vnútroštátnej úrovni aj na úrovni EÚ diskutujú o zavedení minimálneho veku na ochranu maloletých pri používaní online platforiem, a to aj pokiaľ ide o minimálny vek, overovanie veku a rodičovskú kontrolu;

Q. keďže Komisia v marci 2026 zriadila špecializovaný osobitný panel odborníkov pre bezpečnosť detí online, ktorého úlohou je vypracúvať odporúčania na lepšiu ochranu a posilnenie postavenia detí v digitálnom prostredí; keďže tento panel sa zaoberá aj významom mediálnej gramotnosti a digitálneho vzdelávania pre deti, rodičov a pedagógov;

R. keďže v právnych predpisoch EÚ venovaných audiovizuálnej a mediálnej oblasti sa vymedzuje pojem mediálna gramotnosť a uznáva sa jej význam, najmä prostredníctvom článku 2 ods. 21 európskeho aktu o slobode médií a povinností v oblasti mediálnej gramotnosti podľa smernice o audiovizuálnych mediálnych službách; keďže v článku 13 európskeho aktu o slobode médií sa Európska rada pre mediálne služby poveruje výmenou najlepších postupov v oblasti mediálnej gramotnosti;

Základné prvky nového prístupu k mediálnej gramotnosti a digitálnemu vzdelávaniu

1. zdôrazňuje, že výhľadový prístup k mediálnej gramotnosti a digitálnemu vzdelávaniu by mal byť zameraný na to, aby ľudia všetkých vekových kategórií nadobudli základné zručnosti, ktoré im umožnia plne využívať digitálne prostredie, posilniť svoje tvorivé zručnosti, využívať rozličné zdroje a vyhnúť sa rizikám súvisiacim s používaním a dizajnom online platforiem;

2. zdôrazňuje úlohu mediálnej gramotnosti pri zabezpečovaní toho, aby jednotlivci disponovali zručnosťami v oblasti kritického myslenia, ktoré prispievajú k informovanému a autonómnemu rozhodovaniu v demokratických procesoch a posilňujú občiansku zodpovednosť v boji proti dezinformáciám, polarizácii a zahraničnej manipulácii s informáciami a zahraničnému zasahovaniu, najmä v súvislosti s voľbami;

3. zdôrazňuje, že mediálna gramotnosť a digitálne vzdelávanie by sa mali odrážať v širších iniciatívach EÚ zameraných na ochranu demokratických procesov, a to aj v súvislosti so štítom EÚ na obranu demokracie;

4. uznáva, že prístupy k výučbe mediálnej gramotnosti a digitálnemu vzdelávaniu musia byť inovatívne, určené pre všetky skupiny obyvateľstva a prispôsobené potrebám vzdelávajúcich sa osôb, najmä zraniteľných používateľov, ktorí sú znevýhodnení v dôsledku geografických, sociálnych, kultúrnych a ekonomických faktorov;

5. uznáva hodnotu partnerského vzdelávania poskytovaného centrami pre bezpečnejší internet a organizáciami občianskej spoločnosti, ktoré dopĺňa formálne vzdelávania ako účinný nástroj na oboznámenie detí a dospievajúcich s bezpečným používaním internetu;

6. zdôrazňuje kľúčovú úlohu, ktorú zohráva mediálna gramotnosť a digitálne vzdelávanie pri umožňovaní toho, aby sa používatelia mohli bezpečne pohybovať v digitálnom prostredí, a to aj pokiaľ ide o boj proti kybernetickému šikanovaniu a ďalším formám ujmy na internete; zdôrazňuje najmä, že nadobúdanie zručností v oblasti mediálnej gramotnosti a digitálneho vzdelávania počas celej dráhy vzdelávania a v rámci celoživotného vzdelávania má zásadný význam pre rozvoj a posilnenie kritického myslenia, sebauvedomenia a zodpovedného správania na internete;

7. zdôrazňuje, že politiky v oblasti mediálnej gramotnosti by mali zvyšovať informovanosť o tom, ako digitálne prostredie a dizajn platforiem ovplyvňujú spôsob prístupu k informáciám vrátane schopnosti pochopiť fungovanie algoritmov a rozpoznať návykový dizajn a emocionálne manipulatívny obsah;

8. zdôrazňuje rastúci vplyv digitálneho prostredia na duševné zdravie a pohodu používateľov; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby do programov mediálnej gramotnosti a digitálneho vzdelávania zahrnuli rozvoj digitálnej empatie, zodpovedné správanie na internete a pochopenie vplyvu digitálneho prostredia na duševné zdravie a pohodu ako dôležité prvky prevencie kybernetického šikanovania a podpory digitálnej pohody;

9. zdôrazňuje, že je dôležité využívať všetky relevantné regulačné nástroje, ktoré sú k dispozícii, a podľa potreby podporovať spoluprácu medzi všetkými príslušnými aktérmi, aby sa tak mohol k mediálnej gramotnosti a digitálnemu vzdelávaniu zaujať celoúnijný prístup;

10. zdôrazňuje význam posilnenia spolupráce medzi verejnými a súkromnými zainteresovanými stranami s cieľom podporiť mediálnu gramotnosť v celej EÚ; zdôrazňuje dôležitú úlohu organizácií občianskej spoločnosti, komunitných iniciatív, dobrovoľníkov a kultúrnych subjektov pri budovaní dôvery, čím sa podporuje dialóg vo verejnej diskusii;

11. víta prácu expertnej skupiny pre mediálnu gramotnosť a Európskeho strediska pre monitorovanie digitálnych médií (EDMO) a ich dôležitú úlohu pri združovaní tvorcov politík, výskumných pracovníkov a odborníkov z praxe s cieľom vybudovať multidisciplinárnu komunitu odborníkov, vymieňať si najlepšie postupy a zvyšovať informovanosť; vyzýva na posilnenie ich činností v oblasti mediálnej gramotnosti s cieľom podporiť spoluprácu medzi členskými štátmi;

12. zdôrazňuje význam začlenenia mediálnej gramotnosti a digitálneho vzdelávania do školských osnov počas celého procesu formálneho vzdelávania, ako aj potrebu vypracovať holistický prístup k používaniu digitálnych technológií v školách založený na dôkazoch;

13. zdôrazňuje, že je dôležité podporovať mediálnu gramotnosť a digitálne vzdelávanie nad rámec formálneho vzdelávania a na pracovisku a zabezpečiť celoživotné vzdelávanie a celospoločenský prístup so zapojením vlád, vzdelávacích inštitúcií, občianskej spoločnosti, mediálnych organizácií, technologických platforiem a rodín;

14. vzýva Komisiu, aby v spolupráci s členskými štátmi vytvorila štruktúrovaný rámec monitorovania a hodnotenia vnútroštátnych opatrení v oblasti mediálnej gramotnosti vrátane merateľných ukazovateľov na posúdenie vedomostí, výsledkov z hľadiska správania, rozvoja kritického myslenia a odolnosti voči dezinformáciám, a to aj prostredníctvom longitudinálnych štúdií a hodnotenia prístupov primeraných veku a programov rodičovskej podpory;

Mediálna gramotnosť a digitálne vzdelávanie: posilnenie pilierov moderného mediálneho ekosystému

15. vyzýva inštitúcie EÚ a členské štáty, aby spolupracovali na zavedení koordinovaného prístupu EÚ k mediálnej gramotnosti a digitálnemu vzdelávaniu;

16. vyzýva Komisiu, aby posúdila a vo vhodných prípadoch navrhla jasný spoločný prístup EÚ, pokiaľ ide o veku primeraný prístup k online platformám, najmä platformám sociálnych médií, a to na základe prístupu založeného na ochrane blaha detí, uznaní potrieb v oblasti kognitívneho a emocionálneho vývoja maloletých osôb a potrebe zaistiť bezpečné a veku primerané digitálne prostredie pri plnom rešpektovaní základných práv a rozdielov vo vnútroštátnych prístupoch;

17. vyzýva Komisiu, aby vyhodnotila príslušné ustanovenia smernice o audiovizuálnych mediálnych službách, zabezpečila jej presadzovanie a navrhla cielené zmeny s cieľom ďalej zvýšiť úroveň ochrany používateľov na platformách na zdieľanie videí, najmä pokiaľ ide o maloleté osoby, rozšíriť pravidlá týkajúce sa mediálneho obsahu na influencerov a tvorcov obsahu a zabezpečiť účinné označovanie obsahu vytvoreného umelou inteligenciou, manipulovaného umelou inteligenciou a komerčne sponzorovaného obsahu, a to bez toho, aby sa pri tom využívali výlučne označenia alebo automatizované ukazovatele;

18. žiada, aby sa pre influencerov a tvorcov obsahu vypracovali a presadzovali kódexy správania a jasné usmernenia týkajúce sa začlenenia zásad mediálnej gramotnosti a digitálneho vzdelávania do ich obsahu, pretože zohrávajú významnú úlohu pri formovaní modelov spotreby informácií, najmä medzi mladými ľuďmi; nabáda online platformy, aby viac zviditeľnili obsah, ktorý aktívne podporuje mediálnu gramotnosť, kritické myslenie a bezpečnosť na internete, a to aj prostredníctvom odporúčacích systémov;

19. vyzýva členské štáty, aby poskytli účinný dohľad a zabezpečili, aby platformy na zdieľanie videí dodržiavali povinnosť poskytovať účinné opatrenia a nástroje v oblasti mediálnej gramotnosti a zvyšovať informovanosť používateľov o takýchto opatreniach a nástrojoch, ako sa stanovuje v článku 28b bode 3 smernice o audiovizuálnych mediálnych službách; vyzýva národné regulačné orgány a subjekty, aby využívali mechanizmus spolupráce zriadený podľa článku 15 európskeho aktu o slobode médií s cieľom zabezpečiť účinné presadzovanie tejto povinnosti v celej EÚ;

20. pripomína, že členské štáty sú podľa článku 33a smernice o audiovizuálnych mediálnych službách povinné podporovať a prijímať opatrenia na rozvoj zručností v oblasti mediálnej gramotnosti a podávať Komisii správy o ich vykonávaní; nabáda vnútroštátne

regulačné orgány pre médiá, aby pri vypracúvaní takýchto opatrení konzultovali so zástupcami všetkých skupín obyvateľstva a aby pri ich uplatňovaní zaujali prispôsobený prístup a riešili potreby všetkých vekových skupín; vyzýva členské štáty, aby zabezpečili, že tieto orgány budú mať stabilné a vyhradené finančné prostriedky na podporu a zavádzanie opatrení v oblasti mediálnej gramotnosti;

21. naliehavo vyzýva veľmi veľké online platformy, aby zaviedli vhodné, primerané a účinné zmierňujúce opatrenia na riešenie systémových rizík, ktoré vyplývajú zo zneužívania nedostatočných zručností používateľov, najmä maloletých osôb, v oblasti mediálnej gramotnosti a digitálneho vzdelávania, ako sa vyžaduje v akte o digitálnych službách; vyzýva veľmi veľké online platformy, aby vykonávali posúdenia vplyvu mediálnej gramotnosti a digitálneho vzdelávania s cieľom proaktívne identifikovať, ako môže dizajn ich služieb ovplyvniť schopnosť používateľov pristupovať k obsahu, vytvárať ho a zapájať sa doň;

22. zdôrazňuje, že v takýchto posúdeniach vplyvu by sa mal zohľadňovať aj vplyv na pohodu používateľov a ich kognitívny a sociálno-emocionálny vývoj a duševné zdravie, ako aj riziká spojené s prvkami dizajnu založenými na angažovanosti alebo potenciálne návykovom dizajne; žiada, aby takéto posúdenia boli transparentné, nezávislé a verejne dostupné;

23. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila účinné vykonávanie záväzkov v oblasti mediálnej gramotnosti v rámci Kódexu správania proti šíreniu dezinformácií podľa aktu o digitálnych službách;

24. vyzýva Komisiu, aby sa v rámci preskúmania usmernení aktu o digitálnych službách, ktoré sa týkajú opatrení na zabezpečenie vysokej úrovne súkromia, bezpečnosti a ochrany maloletých osôb na internete, zaoberala mediálnou gramotnosťou a digitálnym vzdelávaním, najmä pokiaľ ide o opatrenia v oblasti mediálnej gramotnosti a digitálneho vzdelávania, ktoré by online platformy mohli prijať s cieľom zabezpečiť maloletým osobám na internete skúsenosti primerané ich veku;

25. vyzýva Európsku radu pre mediálne služby, aby využila štruktúrovaný dialóg podľa článku 19 európskeho aktu o slobode médií na monitorovanie opatrení prijímaných veľmi veľkými online platformami v oblasti mediálnej gramotnosti, ako aj na posilnenie dialógu medzi poskytovateľmi mediálnych služieb o podpore mediálnej gramotnosti a digitálneho vzdelávania a viditeľnosti renomovaných médií online;

26. zdôrazňuje, že politiky v oblasti mediálnej gramotnosti musia plne rešpektovať slobodu prejavu a pluralitu médií a mali by posilniť postavenie používateľov bez toho, aby obmedzovali prístup k rôznym zdrojom informácií;

27. zdôrazňuje, že mediálna gramotnosť závisí nielen od schopnosti používateľov kriticky posudzovať informácie, ale aj od existencie silnej, nezávislej a vysokokvalitnej žurnalistiky poskytujúcej spoľahlivé, overené a pluralitné informácie; vyzýva Komisiu, aby posilnila podporu tradičných médií na európskej, národnej, regionálnej a miestnej úrovni, pretože zohrávajú zásadnú úlohu pri informovaní občanov, a to aj podporou spravodlivého odmeňovania novinárskeho obsahu a zabezpečením udržateľného financovania, najmä prostredníctvom programov, ako je budúci program AgoraEU;

28. žiada Komisiu, aby medzi priority Programu pre odolnosť médií zaradila opatrenia v oblasti mediálnej gramotnosti a aby zabezpečila, že z týchto opatrení budú čerpať všetky vekové kategórie (mladí ľudia, dospelí i seniori) vo vidieckych, vzdialených a mestských oblastiach;

29. vyzýva členské štáty, aby zabezpečili, že vnútroštátne opatrenia v oblasti mediálnej gramotnosti budú zahŕňať osobitné osvetové stratégie pre sociálno-ekonomicky znevýhodnené skupiny, osoby so zdravotným postihnutím, ľudí žijúcich vo vzdialených regiónoch a osoby s nižšou úrovňou digitálnych zručností, a to s cieľom zabrániť tomu, aby sa všeobecné nerovnosti ešte viac prehĺbili v dôsledku rozdielov v mediálnej gramotnosti a digitálnom vzdelávaní;

30. zdôrazňuje, že je potrebné zabezpečiť stabilné a dlhodobé financovanie mediálnej gramotnosti a digitálneho vzdelávania zo strany EÚ; vyzýva Komisiu, aby medzi priority príslušných programov EÚ vrátane budúceho programu AgoraEU zaradila iniciatívy v oblasti mediálnej gramotnosti so zameraním na kritické myslenie, odolnosť voči dezinformáciám a pluralitu médií;

31. vyzýva expertnú skupinu Komisie pre mediálnu gramotnosť, Európsku radu pre mediálne služby a Európsky výbor pre digitálne služby, aby úzko spolupracovali v otázkach súvisiacich s mediálnou gramotnosťou a digitálnym vzdelávaním a poskytli ďalšie usmernenia týkajúce sa praktických opatrení, ktoré by sa mohli prijať na vnútroštátnej úrovni;

32. žiada Komisiu, aby využila Európsky týždeň mediálnej gramotnosti ako každoročné hlavné podujatie s cieľom prezentovať príklady najlepších postupov a poskytnúť inkluzívne fórum na diskusiu a budovanie kapacít a aby povzbudila široké spektrum zainteresovaných strán a inštitúcií vrátane styčných kancelárií Európskeho parlamentu v členských štátoch a medzinárodných organizácií, aby sa aktívne zúčastňovali na podpore mediálnej gramotnosti a digitálneho vzdelávania, pričom treba zabezpečiť, aby takéto podujatia odrážali pluralitu názorov;

Mediálna gramotnosť a digitálne vzdelávanie: podpora holistického vzdelávacieho systému orientovaného na budúcnosť

33. vyzýva Komisiu, aby mediálnu gramotnosť a digitálne vzdelávanie uznala za základné zručnosti potrebné pre všetkých občanov; vyzýva členské štáty, aby mediálnu gramotnosť a digitálne vzdelávanie začlenili do svojich učebných osnov, a to veku primeraným spôsobom; zdôrazňuje, že na podporu mediálnej gramotnosti možno použiť analógové nástroje;

34. vyzýva Komisiu, aby v pláne pre budúcnosť digitálneho vzdelávania a zručností do roku 2030 venovala osobitnú pozornosť mediálnej gramotnosti a posilneniu digitálnych kompetencií, predchádzaniu kybernetickému šikanovaniu a podpore digitálnej pohody;

35. vyzýva Komisiu, aby v spolupráci s členskými štátmi vypracovala európsku príručku a ďalšie vzdelávacie materiály o mediálnej gramotnosti prispôsobené všetkým vekovým skupinám a úrovniam vzdelania a aby organizovala pravidelné semináre zamerané na kritické myslenie, overovanie zdrojov informácií, pluralitu médií, zodpovednú účasť médií a úlohu organizácií na overovanie faktov, novinárskych samoregulačných orgánov a komunitných médií, ako aj usmernenia pre rodičov a opatrovateľov o veku primeranom používaní médií, online rizikách a nástrojoch umelej inteligencie;

36. nabáda členské štáty, aby pri vypracúvaní a hodnotení iniciatív v oblasti mediálnej gramotnosti a digitálneho vzdelávania konzultovali a spolupracovali s pedagógmi, výskumnými pracovníkmi, akademickou obcou, organizáciami občianskej spoločnosti, rodičmi, opatrovateľmi a mládežníckymi organizáciami s cieľom zabezpečiť, aby tieto iniciatívy reagovali na potreby vzdelávajúcich sa osôb a pedagógov;

37. vyzýva členské štáty a Komisiu, aby zabezpečili, že zavádzanie digitálnych vzdelávacích nástrojov vo vzdelávaní nebude podliehať neprimeranému komerčnému vplyvu; zdôrazňuje, že spolupráca so subjektmi súkromného sektora by mala byť transparentná, založená na vzdelávaní a vo verejnom záujme;

38. vyzýva členské štáty, aby posilnili programy mediálnej gramotnosti a digitálneho vzdelávania s cieľom umožniť používateľom rozlišovať medzi redakčným, komerčným a syntetickým obsahom a identifikovať presviedčacie techniky; zdôrazňuje, že do týchto programov treba začleniť gramotnosť v oblasti umelej inteligencie, aby bolo možné rozpoznať obsah vytvorený umelou inteligenciou a súvisiace riziká manipulácie a dezinformácií;

39. vyzýva Komisiu, aby v úzkej spolupráci s členskými štátmi urýchlene a komplexne posúdila vplyv digitálnych zariadení a služieb vrátane nástrojov umelej inteligencie vo vzdelávacom prostredí na vzdelávacie výstupy, kognitívny rozvoj, blaho, duševné zdravie a schopnosť udržať pozornosť, a to s cieľom podporiť ich zodpovedné využívanie v školách; naliehavo vyzýva Komisiu, aby v prípade

potreby navrhla politické opatrenia, v ktorých by sa mohli stanoviť cielené obmedzenia alebo zákazy, najmä v rámci vzdelávania v ranom detstve, a to s cieľom zabezpečiť, aby používanie digitálnych technológií vo vzdelávaní bolo z pedagogického hľadiska prísne odôvodnené, primerané veku, náležité a založené na nezávislých vedeckých dôkazoch, tak aby takéto nástroje vzdelávací proces podporovali, a nenahrádzali ho;

40. nabáda členské štáty, aby zabezpečili kontinuálnu odbornú prípravu pedagógov, či už v rámci formálneho a neformálneho vzdelávania, alebo informálneho učenia sa, ako aj knihovníkov v oblasti médií a digitálneho vzdelávania, a to s podporou primeraného financovania; vyzýva Komisiu, aby posilnila odbornú prípravu v oblasti mediálnej gramotnosti prostredníctvom centier pre bezpečnejší internet, platformy Lepší internet pre deti a príslušných platforiem EÚ;

41. vyzýva Komisiu a príslušné národné regulačné orgány alebo subjekty, aby uskutočňovali vzdelávacie a osvetové kampane o mediálnej gramotnosti a digitálnom vzdelávaní s cieľom zvýšiť informovanosť o tom, ako digitálne prostredie formuje správanie na internete, a o dostupných opatreniach rodičovskej kontroly, existujúcich právnych povinnostiach online platforiem a dostupných mechanizmoch podpory vrátane organizácií poskytujúcich podporu v oblasti duševného zdravia;

42. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporovali celoživotnú mediálnu gramotnosť a digitálne vzdelávanie pre všetkých občanov so zameraním na dospelých, starších ľudí a zraniteľné skupiny obyvateľstva;

43. uznáva úlohu verejných knižníc, komunitných centier a organizácií občianskej spoločnosti ako dôveryhodných, prístupných a inkluzívnych centier mediálnej gramotnosti a digitálneho vzdelávania, ktoré prispievajú k sociálnemu začleneniu, demokratickej účasti a rovnakému prístupu k vedomostiam, kultúre a informáciám; vyzýva členské štáty, aby posilnili partnerstvá a investície do týchto kľúčových miestnych infraštruktúr prostredníctvom primeraného financovania, odbornej prípravy zamestnancov a prístupu k aktuálnym digitálnym nástrojom a zdrojom;

44. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby v spolupráci so subjektmi verejného záujmu a príslušnými zainteresovanými stranami podporovali rozvoj odolných a dôveryhodných digitálnych ekosystémov, ktoré posilňujú digitálnu odolnosť Európy, pluralitu médií a prístup občanov k presným a spoľahlivým informáciám;

45. vyzýva členské štáty a ich regionálne a miestne orgány, aby inovatívnym a kreatívnym spôsobom podporovali mediálnu gramotnosť a digitálne vzdelávanie v mestskom prostredí, či už vo

fyzickom, alebo v digitálnom, s cieľom podporiť demokratickú účasť a občiansku angažovanosť; zdôrazňuje, že mestá zohrávajú kľúčovú úlohu pri zaisťovaní bezpečnosti a ochrany verejných priestorov, na ktoré má informačné prostredie čoraz väčší vplyv;

°

° °

46. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade a Komisii.